Suſpenſio quid, & ejus ſpecies. 725
cauſa efficiens ejuſdem. 727
effectus ejusdem. ibid.
quis abſolvat ab ea. 729
Suſurratio. 729.

TAbellio. 730
Tactus impudici, V. luxuria.
Taurorum agitatio. 730
Tentare. 731
Theſaurus. 732. V. dominium.
Teſtamentū quid ſit. 732
ejus ſolemnitates. 733
quis teſtari non poſſit. 734
quis legatarius poſſit inſtitui. 735
quando & quomodo inventarium inſtituendū. 737
de teſtamentarijs. ibid.
varia circa teſtamentū. 739.
Teſtis. 741. quot requirantur. 742
quomodo examinandi. 745
varia de ijs. ibid.
teſtis apud inquiſitores. 746.
Torneamentum. 747
Tonſura. 748
Tranſactio. ibid.
Tributum. 749
Triticum. ibid.
Tutor. ibid.
Tyrannus V. princeps.

VAna gloria. 750
Vectigal. V. gabella
Venatio. 750
Venditio. 751
Vicarius. ibid.
Vidua. 752
Vindicta. ibid.
Virginitas. ibid.
Viſitatores. ibid.
Vita. 753
Unctio extrema. V. extrema unctio.
Univerſitas. 754
Voluntarium ibid. Vide etiam peccatum.
Votum quid, & quando poſſit emitti. 754
quotuplex ſit. 756
voti obligatio in dubio emiſſi. 758
de ſolemni voto. 760
quis poſſit vovere. 761
quando tollatur & irritetur. 761.
votorum diſpenſatio. 764
votorum compenſatio. 767
votorum interpretatio. Item varia de votis. 768
Uſucapio. 771
Uſusfructus. 772
Uſura quid, & quando illicita. 774 &c.
quando in mutuo liceat quid recipere. 777
varia de uſuris. 778
pœnæ uſurarij. 780
Uxor. 781
Decreta Alexandri VII. circa propoſitiones damnatas. 781

FINIS.

DISPUTATIO I.

SECTIO VNICA RESOLVTIONES VARIÆ.

A

ABBAS.

1. POTEST *a* conferre quatuor minores ordines ſuis ſubditis, non alienis.

2. An poſſit non ſolùm ſubditis ſuis, ſed etiam alienis ex licentia Epiſcopi, vel Religioſis ex licentia ſui ſuperioris minores ordines conferre, alii negant, alii probabiliùs affirmant. *b*

3. Abbates exempti poſſunt *c* confeſſarios approbare, promulgare edicta, reſervare caſus, & à peccatis occultis Papæ reſervatis abſolvere.

4. Licèt poſſint abſolvere ab excommunicatione, *ſi quis ſuadente*, non ideo poſſunt *d* ab aliis minoris authoritatis.

5. Ex privilegio ab Innocentio VIII. poſſunt conſecrare calices, altaria, campanas: & non tantùm pro ſuis Eccleſiis, ſed etiam pro alienis.

6. Poſſunt *e* clericis ſibi ſubditis dimiſſorias Litteras concedere.

7. Debet primò eſſe profeſſus, quia novitius in Abbatem eligi nec rectè, nec ritè poteſt: item debet eſſe ſacerdos: item 25. annorum inceptorum; item debet eſſe electus à Monaſterio, cui eſt imperaturus, & non ab Epiſcopo; debet autem confirmari à Papa, vel à Legato à Latere. In electione Abbatiſſæ monaſterii exempti poteſt aſſiſtere Epiſcopus cum Prælato illius, ſed non confirmare electionem.

a Trid. ſeſſ. 23. cap. 10.
b Bonac. de Sacr. diſput. 8. q. unic.
c Suarez diſp. 28. ſect. 5. à num. 2.
d Navar. c. 27, n. 273
e Diana in comp. ver. *Abbas.*
f Villalobos in ſumma, vide Dianam ubi ſup.
g c. Nullus de elect. in 6. & c. 1. de ætat. & qual. ordin.

DISPVT. *II.* SECT. VNICA.

RESOLVTIONES VARIAE.

ABBATISSA.

AN monialis, ut in Abbatiſſam eligatur, debeat eſſe legitima, & non bigama, alii negant, alii probabiliùs affirmant. *a*

2. Abbatiſſa poteſt *b* concedere monialibus licentiam donandi, quam poteſt religioſus prælatus ſuis religioſis. Item facultatem dare habendi peculium, & convertēdi in proprios uſus, quæ labore manuum acquirunt; niſi aliud ex conſuetudine, vel ex conſtitutionibus talis religionis ſtatutum ſit.

3. Licitè poteſt *c* paciſci de certa ſumma pecuniæ, donec monaſtetio dos monialis ſolvatur, etiamſi monaſterium ſit opulentum.

4. In Abbatiſſam eligi *d* poteſt monialis vidua abſque diſpenſatione; de illegitima autem dubium eſt inter DD.

5. Non poteſt *e* aliquid præcipere ſub excommunicatione, quia non habet ſpiritualem juriſdictionem: imò nec in virtute obedientiæ, ſed tantùm inſtar matris familias ea, quæ ad domûs gubernationem ſpectant; contrarium tamen eſt probabile.

6. Poteſt *f* in ſuo monaſterio monialium profeſſionem acceptare.

7. Habet *g* liberam adminiſtrationem bonorum monaſterii, dummodo non ſit in damnum ipſius, & in his, in quibus fœmina non eſt incapax.

8 Poteſt *h* præcipere ſub pœna voti præſtiti: & in re gravi nolle ſubditam ei obedire, peccatum mortale eſt; ſed non poteſt præcepta ſpiritualia imponere.

9. Poteſt *i* prælatus præcipere monialibus, ut Abbatiſſæ obediant, hanc vel illam rem ſpiritualem præcipienti, non verò ipſi committere, quòd ſpiritualia præcepta imponat, cùm hoc ſit contra jus Canonicum, & communem uſum Eccleſiæ; ſunt tamen qui contrarium defendant, ſed minùs probabiliter.

10. Habet *l* juriſdictionem aliquam conceſſam à confirmante regulam, quâ poteſt cogere ad ejus obſervantiam, & tranſgredientes punire.

a Barboſa lib. 1. de jur. Eccl. cap. 45.
b Thom. Sanch. in ſum. tom. 2. lib. 27. c. 19. n. 44
c Diana tom. 2. reſol. 97.
d P. Suar. lib. 2. c. 6. num. 16. tom. 4.
e Comm. DD.
f Thom. Sanch. in ſum. lib. 5. cap. 49. num. 76.
g Idem l. 7 c. 10. n. 44 in ſumm.
h Idem ubi ſupra n. 19.
i Ibidem n. 23.
l Ibidem num. 27.

11. An poſſit ex Prælati commiſſione diſpenſare in jejunii, vel in aliis legibus Eccleſiaſticis, alii ajunt, alii negant *m* probabilius.

12. Si recipiat mulierem in monaſterium, quæ vult eſſe monialis ſine ordinarii licentia, dummodo ei habitum non præbeat, non *n* peccat.

13. Si eſſet præceptum in religionis regula obligans ſub mortali ad obediendum Abbatiſſæ in re aliqua etiam ſpirituali, monialis inobediens *o* peccaret mortaliter.

14. Inquirens de crimine monialis *p* poteſt obligare ſub mortali ad aperiendam veritatem.

15. Abbatiſſis poteſt *q* à Prælatis facultas generalis concedi, ut licentiam ingrediendi in monaſteria impertiantur.

16. Ad Abbatiſſæ munus etiam perpetuum non requiritur *r* virginitas, niſi ubi eſſet mos impertiendi Abbatiſſis benedictionem ſpecialem virginum propriam.

17. Abbatiſſæ communes, quæ triennales ſunt, non ſolent *ſ* aliqua benedictione conſecrari

18. Non poteſt *t* diſpenſare, neque commutare vota monialium. Poteſt *u* tamen ſuſpendere moniales, & clericos ſuos propter culpas ab officio, & beneficio, & etiam propter inobedientiam.

19. Abbatiſſæ 40. annis minoris electio eſt nulla, *x* vel ſi non vixerit octo annos laudabiliter poſt profeſſionem.

20. Abbatiſſa ante unum menſem profeſſionis novitiæ admonere debet *y* Epiſcopum, etiamſi ſit Monaſterii exempti.

m Vide Villalob. in ſum.
n P. Ioan. Menacho in manuſcrip.
o Sanchez ubi ſup.
p Idem ib. n. 28.
q Idem lib. 6. cap. 16. n. 21.
r Ibidem
ſ Ibidem.
t Idem lib. 4. cap. 49. n. 24.
u C. Dilectus de majorit. & obed.
x Trid. ſeſſ. 25. de Regular.
y Epiſ. Voll. to. 2. c. 6. n. 16.

DISP. *III.* SECT. VNICA.

RESOLVTIONES VARIAE.

ABORTVS.

ABortus licèt timeatur, poteſt *a* dari matri medicina non mortifera, vel ea quæ eſt indifferens.

2. Si fœtus non eſt animatus, & aliud non ſuppetit remedium ad tuendam vitam matris, poteſt *b* procurari abortus; ſi autem

a Sanch. lib. 9. de matrim. d. 20. n. 18.
b Henr. lib. 2. de

matrim, c.18.n.

autem fuerit animatus non licèt ; poteſt tamen ſumi remedium directè ſanativum, licè indirectè ſit cauſa abortûs, & ideo poteſt fieri emiſſio ſanguinis, & ſumi pharmacum, &c.

c Sanch. ubi ſupra num. 18. & 19.

3. Cùm medicamentum eſt æquè ſanativum matris, & nocivum fœtus, licitè ſumitur *c*, etiam poſt animationem fœtus, ſi aliter non poteſt mater mortis periculum evadere, hujus enim vita præferenda eſt. Idem dicendum in medicamento dubio.

d Navar. concil. 1. de homic. lib. 8.

4. Non licet *d* matri, etiam ſi de vita deſperet, in ſui ſciſſionem conſentire, ut infans vivus extrahatur, & baptizetur.

e Sa verb. *Homicid.*

5. Si fætus eſt animatus, & mater infirma ſicut poteſt cum abortus periculo fugere taurum; ita ſumere *e* poteſt quamcumque medicinam, dummodo directè non intendat occidere fœtum.

f Gregor. 14. conſt. quæ in capit. ſe. dis Apoſt. an. 1576.

6. Qui procurat abortum, vel dat venenum ut generationem impediat, ſi fœtus erat animatus, incurrit *f* excommunicationem, & irregularitatem ſi effectus ſequatur ; & nequit abſolvi niſi à confeſſario approbato, & ad id ſpecialiter aſſignato ab Ordinario. Si tamẽ hoc crimen fuerit occultum, poterunt ab illo ex privilegio abſolvere prælati, religioſi etiam conventuales.

7. Fœtus maſculus animatur poſt 40. diem, fœmininus poſt 80.

g Bonac. & alii communiter.

8. In dubio an animatus ſit fœtus, inanimatus reputari debet. *g*

h D. Tho. q. 1. de irreg. dub. 4

9. Qui dubitat an fœtus, cujus abortûs cauſa fuit, animatus eſſet an non, irregularitatem incurrere alii ajunt, alii probabiliùs negant. *h*

Del uso del P. fr. Antonio de Olivary y Buena-
ventura Conciencia de
los Prelados. Ygualmente
paso al uso de fr. Jo Alonso
de Ortega

DISP.

DISP. IV. SECT. VNICA.
RESOLVTIONES VARIÆ.
ABSENS.

1. ABſens in ſervitio Papæ, vel ſui Epiſcopi non debet *a* privari beneficiò. *a* c. Cum dilectus de cleric. non reſid.

2. Contra abſentes non ſervatur *b* ſententia definitiva lite non conteſtatâ, *c* maximè ſi ſint abſentes causâ ſtudii, vel peregrinationis. *b* c. Inter quatuor de major. & obed. *c* Litis cõteſtatio eſt negotii principalis ab actore & reo hinc indè facta narratio.

DISPVTATIO V.
SECTIO I.
RESOLVTIONES VARIÆ.
ABSOLVTIO A PECCATIS in Communi.

1. ABſolutionis verba neceſſaria ſunt ABSOLVO TE; addendum tamen, ut eſt in uſu. Ego te abſolvo à peccatis tuis. Imò imitandus ſapientum mos, qui hæc præmittunt dicentes :

Miſereatur tui omnipotens Deus, & dimiſſis peccatis tuis perducat te ad vitam æternam. Dominus noſter Jeſus Chriſtus te abſolvat, & ego authoritate ipſius te abſolvo in quantum poſſum, & indiges, primùm à ſententia excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ſi quod fortè incurriſti. Deindè ego te abſolvo à peccatis tuis in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs Sancti. Amen.

Paſſio Domini noſtri Jeſu Chriſti, & merita B. Mariæ, ſemper Virginis, & omnium Sanctorum, quidquid boni feceris, & mali patienter ſuſtinueris, ſint tibi in remiſſionem peccatorum, in augmentum gratiæ, & præmium vitæ æternæ. Amen.

 2. In

a Vide P. Sahoc 2. In brevibus, ac frequentibus confeſſionibus ſufficit *a* di-
cere: Dominus noſter Jeſus Chriſtus te abſolvat, &
ego te abſolvo à peccatis tuis in nomine Patris, &
Filii, & Spiritûs Sancti. Amen.

b Henr. l. 6. cap. 20. 3 Abſolvi non poteſt *b* pœnitens, quando confeſſarius ſcit
illum peccaſſe, & non fuiſſe confeſſum, & negat peccatum; ſi
autem à complice audierit, & non ſit omnino certus, poterit
abſolvere, quia non eſt major ratio, quare huic, & non illi
danda ſit fides,

c Layman in Theolog. Mor. lib. 4. tra. 6. c. 9. n. 5. 4 Abſolutio *c* data à confeſſario, qui propter diſtractioné,
vel ſomnum non audivit omnia peccata, ſi hoc contingat ſi-
ne culpa pœnitentis, fructuoſa & valida eſt, nec repetenda.

d Io. Sanc. in ſelect. diſp. 44. n. 3. 5. Abſolutio data à confeſſario, qui cum falſa ordinarii li-
centia confeſſiones accipit, valida *d* eſt, nec repetenda. Bona
enim fides pœnitentis, & error communis dat juriſdictio-
nem. Quod etiam procedet, ſi pœnitens ſciat confeſſarium
nullum titulum habere, dummodo communiter, ut legitimus
confeſſarius habeatur.

6. Abſolutio data à confeſſario, qui nec in communi, &
confusè ſtatum pœnitentis recordatur, valida eſt, nec reite-
e Layman in Theol. Mor. lib. 5. tract. 6. c. 9. n. 6. randa; peccat tamen graviter confeſſarius. A fortiori ſi in
confuſo recordetur, licèt fuerit invalida, dummodo cum eo-
dem confiteatur, non eſt repetenda. *e*

7 Abſolutio data à confeſſario valdè ignoranti, & bona fi-
f Comm. DD. de accepta à pœnitente, non eſt *f* repetenda; caſus tamen
difficiles cum doctiore conſulendi.

g Henr. l. 2 de pœn. c. 14. n. 5. 8. Abſolvi poteſt, qui per ſcripta *g* præſenti ſacerdoti, & ea
legenti confitetur. Quod ſi ob pudorem faciat vel aliam ra-
tionabilem cauſam, nullum erit peccatum; ſi autem ſine cau-
ſa faciat, peccabit venialiter, quia uſui Eccleſiaſticò ſe non
accommodat.

h Comm. DD. 9, Abſolutio non eſt neganda *h* habenti conſuetudinem
jurandi, vel blaſphemandi inadvertenter: non enim talia ju-
ramenta falſa ſunt peccata mortalia, dummodo priorem pra-
vam voluntatem retractaverit.

i Molina de juſt & jur tr. 2. dub. 7, 6. 10. Abſolvendus non *i* eſt, qui cum poſſet totum reſtituere,
non vult niſi per partes, quia iniquè detinet alienum invito
domino; contrarium placet aliis, ſed minus probabiliter.

11. Qui occaſionem peccandi domi habet, ſi magnæ con-
l Comm. DD. tritionis ſigna oſtendat, & promittat occaſionem ſe è domo
ejecturum, poteſt *l* abſolvi. Quod qui non præſtiterit, abſolvi
non debet, donec ejiciat.

12. Qui dicunt ſe non eſſe ſolvendo, debent *m* abſolvi e- *m* Comm. DD.
tiam ſi non præſtiterint, illis enim fides eſt adhibenda.

13. Qui ex conſuetudine ſe polluit, & poſt plures con- *n* Comm. DD.
feſſiones non ſe emendat, privandus *n* eſt abſolutione per
dies aliquot; niſi magnæ contritionis ſigna oſtendat.

14. Abſolutio ſi breviter interrumpatur v. g. dicendo: Ego
te, (claude januam) abſolvo, eſt moraliter continuata; quia
eſt parva interruptio, & non eſt reiteranda. *o* *o* Comm. DD.

15. Abſolvi poteſt *p* filiusfamilias, qui domi habet concu- *p* Comm. DD.
binam, cum qua quotidie peccat, & quam non poteſt ejicere,
etiam ſi pluries propoſitum de non peccando fregerit, dum-
modo proponat firmiter ſe emendaturum, & media adhi-
beat quæ poteſt; quia non eſt in voluntaria occaſione. Ve-
runtamen obligandum concubinarium, ad ejiciendam con-
cubinam decrevit Alexander VII.* licèt hæc nimis utilis eſ- * In decret. an. 1666. 18. Mart.
ſet ad oblectamentum concubinarii, vulgo *regalo*; & deficiéte
illâ, nimis ægrè ageret vitam, aliæq; epulæ tædio magno con-
cubinarium afficerent; & licet alia famula nimis difficilè in-
veniretur.

16. Abſolvi poteſt, *q* qui non ejicit ſtatim concubinam, quæ *q* Io. Sanc. diſp. 10. n. 4.
illi debet centum aureos, quos ſe non ſperat eſſe recepturum,
ſi è domo ejiciat, quia ſe exponere periculo peccandi ex cau-
ſa urgenti non eſt peccatum: & nemo tenetur occaſionem e-
tiam proximam peccandi deſerere cum gravi damno ſui, vel
alterius.

17. Abſolvi poſſunt *r* agricolæ, qui permittunt in ſuis præ- *r* P. Menacho in Manuſcr.
diis Indos concubinarios, qui fugient alio, ſi à Domino ob
hoc premantur. Tenentur tamen corrigere verbis, vel aliis
viis, non verò è prædio, vel domo expellere, quia aliò fugié-
tes liberiùs vivent. Idem dic ſi habeant Indos qui inebriari
ſolent, quia alibi liberiùs inebriabuntur; admoneant verò
verbis, & aliis viis, quæ exiſtimantur prodeſſe.

18. Religioſus prohibitus audire confeſſiones, approbatus *ſ* Comm. DD.
autem ab Epiſcopo ut audiat, validè *ſ* abſolvit; peccat autem
mortaliter, ſi ſub præcepto à ſuperiore illi fuit interdictum.

19. An qui ſæpe admonitus fuit, ut reſtitueret, & non re-
ſtituit, habet tamen animum quàmprimùm reſtituendi, & *t* Trull. in præcepto l. 7. c. 14. dub. 10.
verè pœnitet ſe non reſtituiſſe, poſſit abſolvi, alii negant, alii
piè, & probabiliter affirmant. *t*

20. Confeſſarius, qui ob diſtractionem non recordatur in
particulari alicujus peccati, *u* quod pœnitens dixerit, ſi pœ- *u* Placit. authorit.
nitens ſolùm venialia ſolet confiteri, licitè poteſt eum abſol-
vere, nec cogere debet ut repetat, quia moraliter certus eſt
materiam dediſſe venialem.

SECTIO II.

ABSOLUTIO MORIBUNDI.

1. ABſolvi debet *a* ab omnibus peccatis, qui judicium amiſit, ſi ſacerdoti, vel aliis in ejus abſentia ſigna dedit contritionis.

a Comm. DD.

2. Probabile judicat *b* doctiſſimus Diana, quod licitè poſſet abſolvi etiam is, qui nullum ſignum doloris dèderit, quia piè poteſt credi quod de peccatis pænituerit homo fidelis, & Chriſtianus. Quam opinionem videtur in praxi ſecutus Clemens VIII. qui cùm quemdam hominem è fabrica S. Petri cadentem videret, abſolutionem ei dedit dicens: ſi es capax, Abſolvo te à peccatis tuis. Hanc etiam ſententiam tenet doctiſſimus P. Salmeron ex noſtra Societate, & alii viri docti.

b Diana tom. 3. de abſolut. lata morib.

3. In hoc autem, & ſimilibus caſibus ſupervacaneum eſſe conditionem abſolutioni addere, docent *c* Vaſquez & Diana.

c Diana ubi ſup.

4. Abſolvi debere, qui per nuntium abſolutionem petiit, ſi confeſſarius illum præſentem habeat, etiam ſi judicium amiſerit, alii ajunt, alii negant: utraque probabilis; favorabilior pœnitenti amplectenda. *d* Teſtis tamen coram infirmo examinetur, ut tollatur ſimile inconveniens, quia damnata eſt à Clemente VIII confeſſio facta ſacerdoti abſenti.

d Bonac. ap. Dian. p. 3. tr. 3. reſol 3.

5. Abſolvendus non *e* eſt, qui medicinalem pœnitentiam acceptare non vult, neque ullam ſatisfactionem admittit: cenſetur enim indiſpoſitus.

e Comm. DD.

6. Abſolvere poteſt *f* infirmum in articulo, vel periculo mortis ſimplex ſacerdos, etiam Parocho præſente â cenſuris omnibus, & criminibus reſervatis; ſi vero cenſura fuerit reſervata cum onere comparendi, ſi convaluerit, debet comparere coram eo, cui fuerit reſervata abſolutio. Nec ſolùm ſimplex ſacerdos, ſed etiam excommunicatus, degradatus, & hæreticus *g*, dummodo non ſit everſionis periculum. Et periculum mortis intelligitur à prima die infirmitatis periculoſæ, ut doloris lateris, & ſimilium.

f Diana p. 3. tr. 4. reſol. 55. Ex Trid. ſeſſ. 14. c. 7.

g Io. Sanc. in ſelect. diſp. 12. n. 5.

SECTIO

SECTIO III.

ABSOLUTIO A RESERVATIS.

1. ABſolutio à reſervatis aliquando eſt indirecta; qui enim Euchariſtiæ ſumptionem ſine ſcandalo non poteſt relinquere, directè à nõ reſervatis, indirectè à reſervatis, ſi abſit ſuperior, abſolvendus *a* eſt cum onere comparendi.

a Comm. DD.

2. Peregrini, & iter agentes per quemlibet ſacerdotem approbatum, etiam à reſervatis in ſuo Epiſcopatu, dummodo in eo, in quo reperiuntur, reſervata non ſint, abſolvi poſſunt. *b*

b Comm. DD.

3. Abſolvendi facultas a reſervatis ſummo Pontifici conceſſa fuit à Tridentino Epiſcopis, qui de omnibus criminibus occultis, etiam de hereſi ſuos ſubditos poſſunt *c* abſolvere. Pro Epiſcopis intelliguntur electi, licet nondum conſecrati, & ſedes vacans.

c Trid. ſeſſ. 24. c. 6. de ref.

4. Hoc idem poſſunt *d* Religioſorum Provinciales cum ſuis ſubditis; non poſſunt autem ejuſmodi Prælati Regulares in foro conſcientiæ abſolvere quoſcunque ſæculares ab hæreſi occulta, & ab excommunicatione propter eam incurſa.* Quod autem hæc facultas abſolvendi ab hæreſi occultâ Epiſcopis à Tridentino conceſſa, ſit revocata per Bullam cœnæ, alii ajunt, alii negant: probabilis utraque opinio.

d Vide p. Eman. Rode. in Bull. pag. 299.

* Decreta Alexand. VII. An. 1665. 24. Sept.

5. Confeſſarii Societatis, quibus Provinciales hæc privilegia communicaverint, ex Pauli III. privilegio, poſſunt *e* quoſcunq; Chriſti fideles abſolvere à caſibus reſervatis Epiſcopis. Alexãder verò VII damnavit * propoſitionem ſequentem: Mendicantes poſſunt abſolvere à caſibus Epiſcopis reſervatis, non obtentâ ad id Epiſcoporum facultate.

e Suar. to. 4. de Rel. diſp. 30. ſect. 2. n. 16

* An. 1665 24. Sept.

6. Non tenetur *f* Prælatus concedere ſemper facultatem abſolvendi à reſervatis; debet tamen facilem ſe ad concedẽdam oſtendere. Committenda tamen non niſi viro ſcientiâ, & prudentiâ prædito, & poteſt cum onere à pœnitente adimplendo.

f Comm. DD.

7. Cùm quis de reſervatis confeſſus eſt coram ſuperiore, vel cum alio ab eo facultatem habente, etiam ſi confeſſio ſit informis vel nulla, tollitur *g* reſervatio. Idem dicendum de peccatis, & cenſuris in confeſſione oblitis, ſi fiat confeſſio cum habente abſolvendi authoritatem.

g Comm. DD.

8. Qui bonâ fide virtute Jubilæi à reſervatis abſolvitur, licèt poſtea Jubilæum non adipiſcatur, tollitur *h* reſervatio.

h Comm. DD.

Idem

Idem dicendum de oblitis, ſi oblivio fuit inculpabilis.

9. Sine aliqua neceſſitate v.g. vitandi ſcandali, non licet *i* abſolvere pœnitentem à reſervatis, etiam cum onere comparendi, ſic *l* Diana. Affirmativam autem tuentur *m* viri docti; negativa autem videtur probabilior.

10. Qui habet peccata reſervata, poteſt ob vitandũ ſcandalũ confiteri inferiori non reſervata, & tacere reſervata ſecundum probabilẽ opinionem; ſecundum alios utraque debet confiteri. Sanctius autem *n* & alij viri docti liberant eum ab obligatione confeſſionis, quaſi copia non eſſet confeſſori, ac ſuadent, ut eliciat actum contritionis etiamſi ſit excommunicatus, & celebret ſi ſit ſacerdos, vel ſi laicus communicet.

11. Abſolvere à reſervatis, & admittere ad profeſſionem non poteſt *o* Vicarius Guardiani, cujus præſentia haberi poteſt intra 24. horas. Si vero non poſſit haberi intra prædictum tempus, poterit hæc omnia, & ſub virtute obedientiæ præcipere, non verò excommunicare, quia non eſt Prælatus.

12. Quilibet Confeſſarius approbatus virtute Bullæ cruciatæ poteſt *p* abſolvere à caſibus contentis in edicto Inquiſitionis, hæreſi tantùm exceptâ. Unde ſi pœnitens non habeat errorem in intellectu, & credat omnia ab Eccleſia determinata, etiam ſi incidat in crimina ſortilegij, maleficij, magiæ, adorationis dæmonum, ſolicitationis in confeſſione, blaſphemiæ hæreticalis, & ſimilium, exteriùs tantùm ob iracundiam, vel ſenſualitatem poteſt abſolvi.

13. Hoc idẽ poſſunt *q* regulares virtute ſuorũ privilegiorũ.

14. Abſolutionem poſſe dari hæretico, qui ducitur ad comburendum, & fateri judici crimen non vult à ſe verè commiſſum, alij *r* ajunt, alij negant: utriquè probabiliter.

15. Ignorantia reſervationis ſive juris, ſive facti etiam ſi culpabilis ſit, ſeu vincibilis, excuſat *ſ* à reſervatione.

16. Si Confeſſario pro regularium confeſſionibus deputato prælatus neget facultatem ad abſolvendum, poteſt pro *t* illa vice eum abſolvere.

i Diana p. 2. tr. 4. reſ. 124.
l Idem ubi ſup.
m Vaſqu.
n Sanctius
o Comm. DD.
p Vide Dianam p. 1. tr. 5. reſ. 7. & 8.
q Vide comp. Indic. verb. *Abſolutio.*
r Diana P. 3. tr. 5. reſol. 8.
ſ P. Quintanadv. tra. 3 ſing. ſing. 11.
t Ex Decreto Urban. VIII. an. 1. ex Bull. fol. 273.

SECTIO *IV.*

ABSOLUTIO AB EXCOMMUNICATIONE in Communi.

1. Abſolutio ab excommunicatione licèt ſit injuſta eſt valida, *a* & taliter abſolutus admittitur ad eccleſiæ ſuffragia.

a Navarr. in ſumm. c. 27. n. 37.

2. Qui ignorans ſe eſſe excommunicatum abſolvitur à peccatis, ſi poſtea ſciat, tenetur *b* petere abſolutionem.

3. Qui confitetur habenti facultatem abſolvendi à cenſuris, debet petere ab eo abſolutionem ab omnibus. Quòd ſi poſtea in mentem venerint, ſufficit *c* abſolvi à peccatis.

4. Benè poteſt *d* quis abſolvi ab excommunicatione ante abſolutionem pœnæ ob tranſgreſſionem.

5. Abſolutio ab excommunicatione præmittenda eſt ante abſolutionem à peccatis, & in ea hæc obſervare debet abſolvens. Primum, ut petat juramentum, ſi excommunicatio eſt notoria. Secundum ut excommunicatus ſatisfaciat parti, & ſolvat expenſas, ſi contumacia eſt notoria. Si autem offenſa, & contumacia non ſint notoriæ, ſolùm eſt in foro interiori. Tertium eſt quòd ſi excommunicatio fuerit notoria, publicè flagelletur nudatis humeris, & interim dicatur Pſalmus *Miſerere*, vel alius ex pœnitentialibus cũ *Gloria Patri, &c. Kyrieeleyſon. Pater noſter* cum verſiculis *Salvum me fac.* Deinde Oratio. *Deus cui proprium eſt miſereri ſemper & parcere: ſuſcipe deprecationem noſtram, & hunc famulum tuum, quem excommunicationis ſententia ligatum tenet, miſeratio tua pietatis clementer abſolvat. per Chriſtum,* &c. Deinde abſolvat eum dicens: *Authoritate, quâ fungor, abſolvo te à vinculo excommunicationis, quam incurriſti ob hanc vel illam cauſam, & reſtituo te Sacramentis Eccleſiæ & communicationi fidelium, in nomine Patris, &c. Amen.* Et hæc forma regulariter eſt ſervanda, ſi commodè fieri poteſt; aliàs ſufficit dicere: *Ego te abſolvo ab excommunicatione.* Fœminæ autem non ſunt humeri denudandi.

6. Abſolutio data ab habente ordinariam juriſdictionem, non ſervatâ juris formâ, valet; ſecus *f* verò ſi ab habente delegatam, ſi non ſervet formam ſibi datam in delegatione.

7. Abſolutio data ex mandato Papæ jubentis dari ſecundùm formam juris, ſi detur, ea non ſervata, injuſtè datur, ſed validè. *g*

8. In aliquibus caſibus, *h* qui ligavit, non poteſt abſolvere. Cùm Papæ delegatus excommunicavit tranſacto anno non poteſt abſolvere. Nec Epiſcopus poteſt poſt denuntiationem incendiarium à ſe excommunicatum abſolvere. Nec excommunicans ſi poſtea ipſe eſt excommunicatus excommunicatione majori, & denuntiatus; ſecus ſi minori. Nec excommunicatio lata ab inferiori, & poſtea à Papa confirmata, tolli poteſt ab eo, qui eam tulit. Nec executor mandati Papæ, cùm jubetur

b Idem n. 4.
c Idem c. 26. n. 13.
d Idem c. 28. n. 66
e Vide P. Anil. in compend. Navar. hoc verb. Vide c. nuper de ſent. excomm.
f Navar. ibidem n. 37.
g Idem ubi ſup.
h Vide P. Anil. in comp. Navarr. hoc verb.

certum hominem ſine cauſæ cognitione excommunicare, non poteſt eum abſolvere.

i Comm. DD. 9. Abſolutio ab excommunicatione poteſt dari i à non ſacerdote in foro exteriori, imò in interiori non adjunctâ confeſſione peccatorum.

l Comm. DD. 10. Simplex miniſterium abſolvendi ab excommunicatione poteſt l ſubdelegari à delegato ordinarii; imò à ſubdelegato ſubdelegati Papæ.

11. Laicus, imò nec Sacris initiatus, ſi non eſt ſacerdos, non

m Diana ubi ſuprà. poteſt m nec in mortis articulo abſolvere ab excommunicatione, niſi aliàs juriſdictionem habeat.

12. Qui eſt excommunicatus, ſed non denuntiatus, etiam

n Comm. DD. ſi differat petere abſolutionem poſt annum, non punitur n ab Inquiſitoribus ut de fide ſuſpectus

o Vide Machad. in exp. Bull. 13. Confeſſarii regulares virtute ſuorum privilegiorum, & confeſſarii ſæculares virtute Bullæ Cruciatæ poſſunt o extra Sacramentum pœnitentiæ à cenſuris abſolvere.

p Comm. DD. 14. Licitum p eſt recipere abſolutionem à peccatis, & à cenſuris, & alia Sacramenta à miniſtro malo parato miniſtrare, & celebrare. De facili enim poteſt conteri, & mutari in bonum: & hoc poſſum intelligere, niſi ſit publicè excommunicatus, & timeatur ſcandalum.

15. Abſolutio obtenta bona fide à peccatis tantùm, & non

q Comm. DD. à cenſuris, valida q eſt; & ideo non tenetur pœnitens reiterare confeſſionem, ſed petere abſolutionem à cenſuris: & hoc procedit etiam, ſi confeſſarius faciat malâ fide.

16. Superiores Societatis poſſunt abſolvi à ſuo confeſſore

r Vide P. Quintana duen. in ſingular. ordinario à reſervatis, in quos, ut perſonæ particulares inciderint r ſine reſpectu ad ſuum officium.

17. Excommunicatus nominatim eſt, qui publicè proprio nomine ac cognomine expreſſo denuntiatus eſt, licèt in tabella affixa non ſit ejus excommunicatio. Sic non ſ poteſt ſine

ſ Comm. DD. licentia excommunicantis abſolvi. Poteſt tamen in interiori foro virtute Cruciatæ ſatisfactâ parte.

18. Excommunicatus generaliter ab homine, niſi excom-

t Suar. t. 5. diſp. 7. ſ. 1. n. 23. municans ſibi reſervet, poteſt t à quocumque approbato ab ordinario abſolvi.

DISP.

DISPVTATIO VI.

SECTIO I.

RESOLVTIONES VARIÆ.

ACCVSATOR.

1. Accuſatio a eſt Rei delatio ad vindictam publicam libello facto. a Sylveſt. verb. Accuſatio.

2. Sex neceſſaria b ſunt ad accuſationem, ut legitimè fiat ex *l. liberos ff. de accuſat.* b L. liberos ff. de accuſat.

3. Denuntiatio fraterna non eſt ad vindictam, ſicut denuntiatio judicialis & accuſatio. c Villalo. to. 1. tr. 15. diff. 2.

4. Quando delictum eſt in perniciem reipublicæ, tenetur c ſciẽs denuntiare, vel accuſare. Si autem hujuſmodi non ſit, non tenetur, niſi ei competat ex officio. In quo caſu tenentur ad reſtitutionem, ſi ex eorum ſilentio damnum ſequatur.

5. Si ad innocentis defenſionem neceſſaria eſt denuntiatio, vel accuſatio, obligat d in conſcientia. d Idem ubi ſupra.

6. Cùm prælatus denuntiationem, vel accuſationem præcipit, tenentur e ſubditi, niſi delictum ſit ſecretum. e Idem ubi ſupra.

7. Accuſator non tenetur f præmittere monitionem, quando peccatum eſt publicum notorietate facti, quod nullâ tergiverſatione poteſt celari. Secus verò ſi ſolùm ideò publicum dicitur, quia à pluribus quàm ab uno ſcitur, & poteſt probari. Vel ſi publicum dicitur, quia vulgò dicitur, ſed non poteſt probari; In his enim debet g admonitio præcedere. f Comm. DD. g Comm. DD.

8. In delictis vergentibus in damnum reipublicæ, non eſt ut plurimùm præmittenda admonitio, niſi certò quis ſciret h circumſpectis circumſtantiis ſolâ admonitione damnum impediendum fore. h Comm. DD.

SECTIO II.

RESOLVTIONES VARIAE.

1. Qui falsò accuſat, vel denuntiat, peccat a mortaliter, & reſtituere tenetur. Qui autem de vero delicto accuſat, a Comm. DD.

cuſat, ſed malo animo peccat mortaliter; ſed ad reſtitutionem non tenetur.

b Comm. DD.

2. Peccat *b* etiam prævaricator, qui in publico accuſat, & in ſecteto favet accuſato: vel relictis gravibus criminibus, de levibus tantùm accuſat.

c Comm. DD.

3. Peccat *c* ſimiliter tergiverſator, qui ab accuſatione deſiſtit cum Reipublicæ damno: & gravius peccant, qui ex officio fecerunt accuſationem, & deſiſtunt.

d Comm. DD.

4. Peccant *d* etiam gtaviter, qui ad probationem delicti licèt veri, utuntur inſtrumentis, vel teſtimoniis falſis.

SECTIO *III.*

DE HIS QVI ACCVSARE prohibentur.

a Villalobos loco citato.

1. ACcuſationem facere non poſſunt prohibiti à jure, videndi *a* apud doctiſſimum Villalobos *tract.* 15. *diff.* 4. Omnes autem iſti licet prohibiti, poſſunt accuſare in cauſa propria, vel in proſecutione litis ſuæ, vel ſuorum.

b Idem ubi ſupra.

2. Qui accuſare prohibentur, poſſunt *b* denuntiare, ut judex ex officio ad inquiſitionem procedat.

c Idem ubi ſupra. tract. 41. diff. 4.

3. Filius patrem accuſans peccat mortaliter; *c* niſi in graviſſimis delictis à jure exceptis.

d Comm. DD.

4. Datum ab aliquo ob timorem ne accuſetur, ei, qui jure poteſt accuſare, non poteſt repeti. *d*

e Vide Navar. c. 17. n. 96.

5. Accipiens pretium ob faciendam accuſationem juſtam, quam facere tenetur, ſi eſt quantitas notabilis, peccat mortaliter, & tenetur *e* reſtituere. Si autẽ accipiat ut ab accuſatione juſta injuſtè deſiſtat, licèt gravius peccet, reſtituere non tenetur pretium acceptum, benè tamen damnum illatum.

f Comm. DD.

6. Accuſatus de crimine vero, ſed ſecreto, non tenetur *f* reſtituere famã, quã accuſator amiſit non probãdo, quãdo aliàs fateri crimen non tenetur; ſecus ſi teneretur. Sed ſi dicat accuſatorem deceptum fuiſſe, & non habuiſſe animum calumniandi, non obligatur ad reſtitutionem, & quamvis dicat animo calumniandi feciſſe, ſi ei à judicibus non credatur.

g Couuar. var. c. 9. n. 1.

7. Accuſator, qui delictum non probat, cenſetur *g* calumniator, & puniendus eſt non pœnâ talionis, quia non eſt in uſu, ſed arbitrariâ. Si verò malitioſè non accuſavit, nullam pœnam meretur.

h Decret. Alexand. VII. an. 1665. 24. Septemb.

8. Non licet interficere falſum accuſatorem, falſos teſtes, ac etiam judicẽ, à quo iniqua certò imminet ſententia; etſi aliâ viâ non poſſit innocens damnum evitare. *h*

DISP.

DISP. *VII.* SECT. VNICA.

ACOLYTVS.

AN Acolyti, qui ſolemniter cereos ferunt in peccato mortali, peccent mortaliter, alii ajunt, alii probabiliùs negãt, *a*

a Diana tra. 4. reſ. 196.

DISP. *VIII.* SECT. VNICA.

RESOLVTIONES VARIÆ.

ACTVS HVMANVS

a Navar. in ſumm. prælud. 6. n. 2.

1. ACtus humanus eſt actus hominis voluntarius *a* & liber. Actus factus per ignorantiam aliquando eſt humanus, aliquando non. Non eſt humanus, quando concurrit ignorantia rei, quam ſcire non obligabatur, nec eſt affectata, nec deſiderata, nec procurata.

b Idem prælud. 6. n. 1.

2. Actus humanus *b* vel eſt bonus, vel eſt malus. Bonus eſt, qui nec ſecundùm ſe, nec ſecundùm aliquam circumſtantiam eſt prohibitus.

c Idem ibidem num. 27.

3. Nullus actus voluntarius eſt indifferens in individuo, ſi enim non eſt bonus, erit malus: undè omnis actus deliberatus, qui non eſt bonus, eſt peccatum ſecundùm probabiliorem ſententiam *c*.

d Idem c. 27. n. 167.

4. Actus humanus bonus licèt in peccato mortali factus, eſt tamen utilis ad multa *d*. Per illum impletur præceptum, excuſatur novum peccatum, illuſtratur mens peccatoris, ut ſuũ periculum agnoſcat, & reſipiſcat: acquiruntur virtutes morales ne peccatũ ſuò pondere ad alia nos trahat. Prodeſt deniq; ad conſequendã cordis lætitiam, ne Angeli cuſtodes amplius nos deſerant, ne tam citò à Deo puniamur, & ad multa alia,

e Comm. DD.

5. Actus humanus unus, & idem in genere phyſico poteſt eſſe nunc bonus, & deinde malus; non verò ſimul bonus, & ſimul malus. *e*

f Comm. DD.

6. Actus interior, & exterior malus concurrens in unum peccatum, ſunt duo entia, & duæ res, ſed in genere moris ſunt unum *f* peccatum: & tunc actus exterior malus, neceſſariò eſt confitendus; non tamen eſt neceſſarium actum interiorẽ confiteri: nam qui confitetur exteriorem, implicitè confite-

tur

tur interiorem. Si verò actus exterior non ſequatur interiorem, hic neceſſariò eſt confitendus.

7. Actus exterior malus ſemper *g* eſt peccatum mortale, quando interior eſt hujuſmodi.

g Comm. DD.

DISP. IX. SECT. VNICA.

ACEDIA.

1. EST triſtitia *a* de bono ſpirituali, ut ad hominem ſpectat. Eſt peccatum mortale quando propter eam in re gravi frangitur aliquod præceptum.

a Comm. DD.

DISPVT. X. SECT. VNICA.

RESOLVTIONES VARIAE.

ADVLTERIVM.

1. ADulterum irregularitatē incurrere, ſi maritus cognito adulterio uxorem interficiat, alii ajunt, alii probabiliùs negant. *a*

2. Adulterum fieri irregularem, ſi maritum aggreſſorem causâ defenſionis occidat, alii ajunt, alii probabiliùs negant; *b* dummodo homicidium fiat cum moderamine inculpatæ tutelæ.

3. Propter occultum adulterium innocens conjux, ſecluſo ſcandalo, uxorem in foro conſcientiæ poteſt dimittere, nec tenetur *c* expectare ſententiam judicis. Si tamen poſt divortium ipſe etiam commiſit adulterium, tenetur uxorem emendatam ad thorum admittere.

4. Adulter, qui filium ſuſcepit ex adulterio, & alendum reliquit adulteræ inter filios legitimos mariti, tenetur à *d* tertio ætatis anno alimenta impenſa reſtituere, & occurrere damno quod fecerit legitimis hæredibus. Sed nec deſunt contrarium opinantes. *e*

5. Adultera etiam infimæ ſortis, nupta viro nobili, cui ſupponit filium alterius pro ſucceſſione majoratûs, omiſſis filiis legitimis, non tenetur *f* ſe prodere, & ſi ſciat ſe profuturā, nec tenetur hoc revelare filio ſpurio, nec ille tenetur credere.

a P. Avila de cenſ. p. 7. diſp. 5. ſect. 3.
b Idem ubi ſupra & Leſſius l. 2 c. 9. dub. 15. n. 106.
c Diana tra. 4. reſ. 257.
d Idem p. 2. tra. 17. reſ. 55.
e Vid. Hēriq. lib. de matr. c. 21. n. 5.
f P. Sà hoc verb.

Tenebitur

Tenebitur autem adultera, ſi poſſit, ex juſtitia ſatisfacere, aut conferendo bona libera filiis legitimis, aut conſulendo ſpurio religionis ingreſſum.

6. Adultera, quæ ipſo jure amittit dotem legitimè accuſata de adulterio, ſi ſe falſis teſtibus defendat, non tenetur *g* dotem reſtituere; ſolvat tamen viro expenſas litis: ſed non deſunt qui contrarium opinentur.

7. Adulter uxoris occultus poteſt *h* debitum exigere; jus enim in foro interiori non amiſit.

8. Uxori publicè adulteræ debitum reddere cum ſcandalo *i*; peccatum mortale eſt.

9. Uxor maritum adulterum non poteſt accuſare; maritus autem uxorem poteſt.

10. Peccat maritus occidens propriâ authoritate uxorem in adulterio deprehenſam *l*.

g Dian. tr. 6 reſol. 55.
h P. Sanc. de matr. lib. 1. diſt. 68. num. 4. & 5.
i Navar. c. 16. n. 28.
l D. Tho. 4. diſt. 37. q. 2. art. 1. Decreta Alexand. VII. annò 1665. 24. ſeptemb.

DISPVT. XI. SECTIO I.

RESOLUTIONES VARIÆ.

ADVOCATVS.

1. TEnetur *a* ſub mortali cauſam pauperis agere ſine ſtipendio in extrema, vel gravi neceſſitate: qualis eſſet, ſi infallibiliter morte, vel fuſtigatione damnandus eſſet ſine ipſius patrocinio.

2. Excuſabitur *b* tamen ſi ob patrocinium mors ei, vel malum aliud grave immineat. Idem dicendum de Procuratore, & Tabellione.

a D. Thō. 2. 2. q. 71. art. 5.
b Comm. DD.

SECTIO II.

QVI SINT AB HOC OFFICIO excluſi.

1. ADvocati munus non poteſt exercere infamis. *a* Religioſi autem & canonici regulares, & clerici ſacris initiati

a ó. infami. 5. q. 7.

initiati jure prohibentur *b* advocare; ne ſe ſæcularibus negotiis immiſceant, qui ſpiritualibus addicti ſunt. Poſſunt *c* tamen hoc munus ſuſcipere in utilitatem Eccleſiæ, vel pro cauſa pia obtentâ facultate.

2. Qui idoneus non eſt ad patrocinandum, vel defendit cauſam, quam ſcit injuſtam, peccat *d* mortaliter, & tenetur reſtituere damnum parti adverſæ, & etiam ſuæ, ſi eam non admonuit. Poterit tamen patrocinari, ſi cauſa eſt dubia propter diverſas opiniones.

b Menach. 21. q. 1. c. ex parte de poſtul.
c c. Clerici de poſtul.
d Silveſt. verb. *Advocatus.*

SECTIO III.

QVANDO PECCET, ET TENEATVR Reſtituere.

1. PEccat *a* mortaliter advocatus ſi notabili ſuâ negligentiâ, vel ignorantiâ cauſam perdat, & tenetur reſtituere damna, & intereſſe, ſi pars ignorabat imperitiam ejus; aliàs ſecus, niſi ſit dolus, vel lata culpa.

2. Poteſt *b* occultare id quod ſuæ partis jus impedire poſſet, & honeſtè ſimulando ſuum adverſarium fallere; peccat vero ſi adverſario ſecreta notabilis momenti indicet, & tenetur damna reſtituere.

3. Qui adverſus fiſcum bona ſine dolo, & falſis teſtibus defendit, non tenetur *c* reſtituere: nec qui cauſam fiſci ex negligentia amittit.

4. Si cauſam manifeſtè juſtam malis mediis defendit, peccat; ſed non tenetur *d* reſtituere.

5. Qui recipit majus ſtipendium, quàm lege taxatum, peccat, & tenetur *e* reſtituere, etiam ſi à parte ſponte donetur.

6. Non poteſt *f* paciſci de victoria pro certa ſumma, nec convenire de lite propriis ſumptibus facienda pro certa mercede; ſed nota *g* hanc legem non obligare in foro interiori, & taxam legis non eſſe in uſu.

7. Cùm fecerit multo labore, & ſtudio informationem juris, à judice taxandum ſtipendium pro ea.

a Navar. c. 25. n. 29
b Idem ibidem.
c Leſſ. lib. 2. de juſt. c. 31. dub. 8. n. 50.
d Comm. DD.
e Vide l. 21. c. 16. lib. 1. recop.
f L. 8. tit. 16. lib. 2. recop.
g Vide Machad de off. advocat, & Dian. 1. p. tr. 1. reſol 19;

SECTIO IV.

An licitè pretium accipiat, & quantum?

1. POteſt pro labore ſuo paciſci de pretio *a*, & licitè accipit; dummodo non excedat pretium rigoroſum taxatum non lege: quia hæc, ut diximus, propter temporum mutationem non eſt in uſu, ſed arbitrio prudentis viri.

2. Non eſt dubium, quin inſignis advocatus, *b* & in lite difficili, & inter partes divites majus pretium mereatur, quàm imperitus, & idiota.

3. Licet nonnullis legibus *c* prohibiti ſint advocati gratuita munera accipere præter eſculenta parvi valoris; poſſunt *d* tamen accipere, quod illis non ratione officii, ſed aliis titulis donatur: ut gratitudinis, amicitiæ, vel ut Hiſpanicè dicitur, *por albovias.*

4. Leges illæ quæ advocato hæc prohibent, ut dixi, non ſunt in uſu, *e* nec obligant in interiori foro.

5. Ad redimendam vexationem, quæ à judice facienda timetur probabiliter, poteſt *f* ei munus dari; aliàs ut plurimùm peccat mortaliter litem gerens, ſi aliquid notabilis valoris donet.

6. Familiares judicum, ſi ultra id quod debent, obſequium aliquod parti faciant, non erit illicitum aliquid pro compenſatione recipere *g*.

7. Quando cauſa rei eſt minùs probabilis, quàm cauſa actoris, reo patrocinari licet. Quando autem cauſa actoris eſt minùs probabilis, quàm rei, an liceat advocato patrocinari actori, alii agunt, alii piè magis, & magis probabiliter negant *h* in cauſa ſanguinis vel honoris, vel omnium bonórum. In dubio autem facti, ſi cauſa ſit criminalis, idem videtur dicendum.

8. Advocatus ſi reum defendat, & mors accuſatoris ſequatur, non incurrit irregularitatem.

9. Advocatus poteſt *i* eſſe judex in cauſa, cujus patronus fuit; quòd ſi illam judicet ſecundùm leges, & non ſecundùm affectum, non peccat.

10. Advocatus ſi Dei timore caret, peſſimam cauſam facit *l* videri bonam, & è contra.

a Vide Macha. lib. 6. tr. 1.
b Idem ibid.
c L. 19. tit. 16. li. 1. recop. l. 21. eod. tit.
d Vide Machad. ubi ſupra.
e Vide ſuprà dicta.
f P. Rebel de juſt. 2. p. q. ult. n. 4.
g Idem Rebel. ubi ſup.
h Vide P. variq. qu. 12. diſp. 6. n. 3.
i Dian p. 3. tr. 5. r. 56.
l c. Quod ſi nobis §. culpam omnem ff. de ædil. edict.

m L.4.tit. 2.lib.6. recop.
n Comm. DD.

11. Advocati ſunt nobiles, & Reipublicæ valdè utiles; & non poſſunt *m* torqueri, & in civilibus non poſſunt incarcerari *n*.

o Ægid. de ſacr. diſp. 18.

12. In cauſa criminali proteſtentur, ſi non incurrant *o* irregularitatem.

p Diana 1. p.tr.19. reſ. 12.
q Decreta Alexand. VII. Anno 1666. 18. Martii.

13. An non teneantur jejunare, ſi ob continuationem ſtudii debilitantur, affirmarunt alii *p*; nunc damnata eſt ab Alexandro VII. *q* ſequens propoſitio: Omnes officiales, qui in republica corporaliter laborant, ſunt excuſati ab obligatione jejunii: nec debent ſe certificare, an labor ſit compatibilis cum jejunio.

DISP. XII. SECT. VNICA

RESOLUT. II.

ÆGROTVS.

a P. Suar. in 3.p. to. 3. diſp. 67. ſect.6.
b Diana tract. 13. reſ.13. p.5.

1. ÆGroto, qui non poteſt cibum tranſmittere, *a* poteſt dari parva pars hoſtiæ cum vino in cochleari.

2. Æger aliàs moriturus, ſicut non tenetur *b* pati c[illegible]ris ſciſſionem; ita nec ruborem virilia oſtendendo, & à chirurgis curationes alias ſufferendo; præcipuè ſi fœmina eſt, vel honeſtus vir. Pius V. PP. Maximus ſuo hoc confirmavit exemplo, ut legitur in ejus vitâ.

DISP. XIII. SECT. VNICA.

RESOLUTIONES VARIÆ.

AETHIOPES.

a Ex Bull. Vrb. VIII.

1. POſſunt *a* ex privilegio Urb VIII. in hoc Peruano regno differre confeſſionem, & communionem uſque ad Feſtum Corporis Chriſti.

b Comm. DD.

2. Æthiopes non gaudent Indorum privilegio quoad caſus reſervatos Sanctæ Inquiſitioni, in quos incidant, ſi non poſſunt abſolvi *b*.

c Ex prædic. Bull. Vrban.

3. Quoad matrimonia contrahenda pro Neophytis intelliguntur etiam Æthiopes, & ab eis, & Europæis mixtim progeniti, ut conſtat ex ultima Bulla Urbani VIII. & ideo quoad hoc eiſdem, quibus Indi, gaudent *c* privilegiis. Vide verba *Confeſſio*, & *Euchariſtia*.

4. Æthiopes tã adulti quàm pueri, ſi dubium fuerit an aqua in

in generali ablutione eos tetigerit, vel ſufficientem cognitionem ad valorem Baptiſmi habuerint, iterum ſub conditione baptizandi ſunt P. Didacus Ruiz *in Manuſcr.* P. Quintan. *tr. 1. ſingul. ſing. 2.*

DISPVT. XIV. SECT. VNICA.

RESOLUTIONES VARIÆ.

AFFINITAS.

1. ESt propinquitas *a* duarum perſonarum, quarum una cum conſanguinea alterius copulam habuit conſummatam. *a* Navar. c.22.n.42.

2. Affinitas ex copula fornicaria contracta non impedit matrimonium poſt Baptiſmum contrahendum; unde poteſt *b* infidelis contrahere cum filia ejus, quam ante Baptiſmum cognovit. *b* Dian. tr. 4. reſ. 162.

3. Affinitas contrahitur etiam ſi fœmina non ſeminet ſecundùm probabiliorem *c* opinionem. *c* Sanch. lib. 7. de matr. diſp 64. n. 21.

4. Non contrahitur *d*, ſi ope Dæmonum ſemen viri deferatur in matricem fœminæ. *d* Comm. DD.

5. Affinitas affinitatis non datur, *e* & ideo hoc impedimentum ſolum eſt inter cognoſcentem, & conſanguineos cognitæ; non verò inter affines cognitæ. Unde conſanguinei viri poſſunt matrimonia contrahere cum quavis etiam ſorore uxoris illius; & qui contrahit cum ſorore alicujus, poteſt mortuâ uxore contrahere cum uxore illius, poſt mortem ejus. *e* C. non debet de conſang. & affin.

DISPVT. XV. SECT. VNICA

RESOLUTIONES VARIÆ.

ALIENATIO.

1. ALienatio rei litigioſæ lite pendente facta in clericum, non *a* poteſt revocari à judice ſeculari: nec poteſt judex ſæcularis in eum directè executionem facere. *a* Author ſummæ.

2. Si prædium ſpecialiter obligatum à laico tranſeat in profeſſionem clerici, non poteſt *b* fieri executio per judicem ſæcularem. *b* Idem.

3. In alienatione rerum eccleſiaſticarum in caſu non conceſſo, nec tenet *c* pignus, nec emphiteuſis. *c* c. Nulli licet de reb. Eccl. alienan.

4. Alienatio de rebus Eccleſiaſticis malefacta debet *d* repeti. *d* c. Siquis eod. tit.

5. Pro-

5. Prohibitus alienare, poteſt *e* alienare mobilia, quæ in triennium ſervari non poſſunt; ſecùs ſi ſervari poſſint, & ſint pretioſa.

6. Solemnitas juris non requiritur *f* in rebus parvi valoris, neque in his quæ religioſi ſervare non poſſunt: & qui nec in communi poſſunt immobilia poſſidere, ſi eis in teſtamento legentur, vendere illa poſſunt.

e Sà hoc verb.
f idem ibidem:

DISP. XVI. SECT. VNICA.

RESOLUTIONES VARIÆ.

ALIMENTVM.

1. ALimentorum nomine veniunt *a* in legatis veſtimenta, calceamenta, victus, lectus, & ſimilia, ſine quibus homo vivere non poteſt.

2. Alimentario mortuo legatum ad alimenta finitur, & ad concedentem revertitur *b*.

3. Alimenta non debentur *c* ei, qui aliunde habet, unde alatur.

4. Tenetur *d* pater filium etiam ſpurium alere, & dotare filiã licèt ſpuriam, juxta quantitatem debitam alimentorum.

5. An filio, quem pater poteſt exhæredare, poſſit alimenta negare, alii ajunt, alii probabiliùs negant *e*; quia naturali jure debentur, niſi cùm filius causâ ingratitudinis morte dignus eſſet.

6. Tenentur *f* aſcendentes deſcendentes alere, & è contra: nec poteſt maritus prohibere uxori patrem ſuum egentem alere.

7. Tenetūr *g* avus nepotem, & frater ſororem etiam ſpuriam egentem alere: & ſecundùm aliquos patrinus & parochus filios ſpirituales.

8. Pœnam pro delicto filii non tenetur *h* pater ſolvere, nec de legitima, nec de alimentis ei debitis.

9. Hæredes patris tenentur *i* alere ſpurios.

10. Si pater, & mater alere nequeant filios ſpurios, tenentur avi, & proavi, & his majores *l*.

11. Pro alimentis non intelliguntur *m* debita alimentarii.

a Comm. DD.
b L. Cum his parag. mod.
c l. Si quis à lib. para ſed ſi fil. ff. de lib. agn.
d Sylv. hoc verb.
e Couar. epit 2 p c. 8. para. 6.
f Comm. DD.
g Vid. Mol. de juſt. & jur. d. 168. ver. ſicut parent.
h Idem ubi ſup.
i Sà hoc verb.
l Couar. ubi ſup. num: 16:
m Mol: di. 218: de li: agn: ,

DISP. XVII. SECT. VNICA. RES. II:

ALTARE.

1. ALtare notabili fractione conſecrationem amittit, ut ſi calix, & hoſtia in neutra parte collocari poſſint.

2. Sine altari ab Epiſcopo conſecrato celebrare peccatum mortale eſt.

Vide verb. *Miſſæ*, in quo plura circa hoc invenies.

DISP. XVIII. SECT. VNIC. RES. III.

AMICVS.

1. QUi bono animo aſſociavit amicum, ne periclitaretur in rixa, non incurrit irregularitatem, ſi amicus inimicum occidat.

2. Amicus dicitur *a* frater, vel habetur tanquam frater.

3. Amicus ex mente debet *b* perpendere voluntatem amici ſui, alias non eſt bonus amicus.

a L. nemo dubit. 21. ff. de hæred. inſt.
b L. Pamphilus, ff. de leg. 3.

DISPVT. XIX. RESOLVT. VARIÆ.

AMOR:

1. Amor paternus vincit *a* omnem aliũm amorem.

2. Amor plus *b* deſcendit, quàm aſcendit.

3. Amare tenemur *c* inimicos præcepto naturali, & divino; quia ſunt proximi, & ad imaginem, & ſimilitudinem Dei creati

4. Tenemur *d* injurias remittere ex corde, & amicitiæ ſigna inimicis præſtare, quæ aliis proximis exhibere ſolemus.

5. An teneamur ſalutare inimicos, alii negant, *e* alii affirmant, ſi ſcandalum ex omiſſa ſalute ſequatur.

6. An ſalutantem inimicum reſalutare teneamur, alii *f* negant, alii probabiliùs affirmant *g*. Ex quo ſi grave ſcandalum ſequatur, erit peccatum mortale non reſalutare.

7. Inimico veniam poſtulanti tenemur *h* præſtare cum amoris & benevolentiæ ſignis; ſed non debitam ſatisfactionem remittere: ſuperior autem offenſus causâ correctionis poteſt veniam per aliquod tempus differre.

8. An cùm damnũ reſarciri non poteſt, & offenſor ſupplex veniã poſtulat, teneamur ab excuſatione reſiſtere, alii affirmãt, alii DD.

a L. Iſte quidem, quod metus cauſa.
b L. Iſti autem eod. tit.
c Luc. c. 6.
d Comm. DD.
e Vide Mach. to. 1. lib. 2. p. 2. tr. 6.
f Lorca in 2. 2. q. 25. a. 6. ſec. 3. diſt. 2.
g Azor. p. 2. lib. 12. c. 3. q. 5.
h Comm. ,

aliì probabiliùs *l* negant, ſi fiat non odio, ſed amore juſtitiæ, ut conſtat *ex l. ita vulneratum.*

l Author ſummæ.

DISPVT. XX. SECT. VNICA.

RESOLUT. III.

ANIMA.

1. ANima in principio ſuæ creationis eſt tanquam *a* tabula raſa, in qua nihil eſt depictum; depingibilis tamen virtutibus, & ſcientiis.

2. Anima ſedendo & quieſcendo fit *b* prudens & ſapiens.

3. Anima præferenda *c* eſt cæteris rebus.

a Ariſt. 3. de anima
b Idem 7. Phyſicor.
c L. Sancimus para. penul. & de ſacroſ. Eccleſ.

DISPVT. XXI. SECT. VNICA.

RESOLUTIONES VARIÆ.

APPELLATIO.

1. APpellatio *a* eſt à minori ad majorem vel ad ſuperiorem provocatio.

2. Non admittitur *b* à ſententia lata per Epiſcopum, per quam fuit deciſum in favorem rei, quòd gauderet immunitate eccleſiaſticâ.

3. Appellare *c* non poteſt religioſus ad Sum. Pontificem omiſſo Provinciali, & Generali; niſi hi manifeſtè in eum exceſſerint.

4 Appellare licet *d* à ſententia lata primò à judice, non ſolùm ſecundùm opinionem probabilem, ſed etiam ſecundùm probabiliorem.

5. Appellare licet *e* hæreticis ab interlocutoriis ſententiis latis ab inquiſitoribus; non verò à definitiva.

6. Appellatio non *f* tuetur aliquem in notorio delicto.

7. Appellatio poſt ſententiam excommunicationis latæ non *g* tenet.

8. Appellantes cogendi *h* ſunt à judice, ut intra certum diem appellationem proſequantur, vel ſententiæ pareant.

9. Appellans injuſtè remittitur ad eum, à quo appellavit; niſi ſit ſuper judicis recuſatione.

10. Appellatio cum legitima cauſa ſuſpendit declarationem excommunicationis, non ipſam excommunicationem, niſi ſub conditione ſit lata.

a c. Omni, Oppreſſus. c. ſiquis & c. placuit 296.
b Comm. DD.
c c. Ad noſtram de appel.
d Comm. DD.
e c. Qua nos de appel.
f c. Paſtoralis de appell.
g c. Conf. nos de appel.
h c. Cum in Eccl. de appellat.

DISPUT.

DISP. *XXII.* SECT. VNICA.

RESOLVTION. IV.

APOSTATA.

1. FIctè negans fidem ſive ſponte, ſive timore ductus, an incurrat irregularitatem, alii probabiliter negant, alii probabiliùs affirmant. *a*

2. Apoſtata non *b* dicitur, qui non depoſito habitu ad aliam Religionem tranſit,

3. Apoſtata clericus *c* eſt, qui deſerit habitum clericalem: & talis non potitur privilegio clericali.

4. Apoſtatæ à Religione, & eorum fautores, & receptores ſunt ipſo facto excommunicati *d*: & ad illos revocandos brachium ſæculare eſt invocandum.

a Author ſummæ.
b c. Ex parte de tēp. ordin.
c c. Præterea eod. tit.
d Vide comp. in privil. Soc. verb. Apoſtata.

DISPVTATIO *XXIII.*

RESOLVTION. II.

ARGVMENTVM.

1. ARgumentum à contrario ſenſu, fortiſſimum *a* eſt in jure.

2. Argumentum à contractibus *b* ad ultimas voluntates valet.

a L. parag. Hujus rei, ff de off. ejus cui, &c.
b L. Servū filii de leg. 1.

DISPVTATIO *XXIV.*

RESOLVT. VARIAE.

ARBITER.

1. ARbiter ſuper re ſpirituali, non poteſt *a* eſſe laicus, niſi ex conſenſu ſuperioris.

2. Arbitrio judicum compellantur *b* partes ſtare, ſi juſtè ſit arbitratum.

3. Arbitrium injuſtum per ſuperiorem corrigi *c* debet.

4. Arbitriū contra jus, aut formam commiſſum non *d* tenet.

5. Arbitrium inter privatos in damnum Eccleſiæ non valet. *e*

6. Arbiter non poteſt *f* infirmare ſententiam per jus latam.

7. In arbitrium ſub certa pœna compromitti *g* poteſt.

8. In arbitrium licet compromittere in rebus ſpiritualibus.

a c. Per tuas de arbitr.
b c. Dilecti eod. tit.
c c. Non ſine multa eod. tit.
d c. Pervenit. eod. tit.
e c. Pervenit. eod. tit.
f c. Expoſita eod. tit.
g c. Litteras de præſump.

c. Cum

c. Cum Apoſtolica. de his , quæ fiunt , &c.

9. Arbitrium finitur *h* uno adverſario defuncto.

10. Coram arbitrio conventus non poteſt *i* reconvenire convenientem.

h c. Ex parte de arbitr. *i* c. Cum diſtectus de arbitr.

DISP. XXV. SECT. UN. RES. VARIÆ.

ARCHIEPISCOPVS.

1. DEbet *a* conſecrari in ſua Eccleſia ab omnibus ſuffraganeis.

2. Archiepiſcopus provinciam ſuam viſitans, poteſt *b* petere ſuam procurationem.

3. Debet excommunicatos à ſuo ſuffraganeo vitare, *c* & ab eo abſolvendos remittere, ſi ad eum fuerit appellatum.

4. Non poteſt *d* cauſam delegare ſuffraganei ſui ſubdito invito.

5. Archiepiſcopus cedens ſubeſt *e* Archiepiſcopo in cujus provincia moratur.

6. Abſque ſui ſuffraganei aſſenſu non *f* poteſt aliquid ſtatuere, vel ordinare in illius provincia.

7. Non *g* habet juriſdictionem in ſubditos ſui ſuffraganei, niſi in caſibus expreſſis.

8. Archiepiſcopi, & *h* Epiſcopi licitè poſſunt ad libitum revocare facultates religioni conceſſas, confeſſiones audiendi.

9. Archiepiſcopus non excellit *i* Epiſcopis in juriſdictione quoad ſubditos ſuæ Diœceſis, nec ad conferendos ordines, ad miniſtranda ſacramenta, diſpenſandum, &c. Sed nihilominùs in quantum ad exercitium juriſdictionis majorem habet poteſtatem: & ſuffraganei Epiſcopi in multis ei ſubjecti ſunt, eoſque poteſt viſitare, ut judex eorum.

10. Pallio debet uti diebus à jure decretis, & poſt ſex menſes à conſecratione, & confirmatione debet illud ſuppliciter à Pontifice poſtulare: & antequam illud recipiat, non poteſt vocari Archiepiſcopus, nec *l* exercere actus ad ordines ſpectantes, etiamſi ſit jam conſecratus Epiſcopus.

11. Eſt tamen *m* dubium inter DD an poſſit conferre ordines; poteſt tamen alii Epiſcopo conferendi facultatem dare.

12. Archiepiſcopis concedit *n* Tridentinum, ut curent quòd Epiſcopi Eccleſiis ſuis aſſiſtant; quòd ſi abſint, abſentiæ cauſas debent illi approbare.

13. Suffraganei ſui vicarium, ſi adſit juſta cauſa, poteſt *o* excommunicare

a c. Si Archiep. de temp. ord. *b* c. Sopitæ de cenſib. *c* c. Ad reprimẽdos de off. ordin. *d* 4. Paſtoralis de off. jud. ordin. *e* c. Ad ſupplicationem eod. tit. *f* c. Sicut de exceſſ. Prælat. *g* c. Paſtoralis de off. jud. ordin. *h* Ex Sacr. Congreg. quam cit. Diana tr. 4. reſ. 20. *i* c. Servatis, c. igitur 25. q. 2. *l* c. Niſi de uſu pall. *m* Vide Azor. 2. p. l. 1. c. 34. q. 5. *n* Trident. ſeſſ. 25. de reform. *o* c. Romana, parag. Sanè de cẽſur. in 6.

14. Poteſt *p* viſitare provinciam ſuffraganei , ſi adſit juſta cauſa, & approbata à Concilio Provinciali : & dum viſitat poteſt cum ſubditis ſuffraganei exercere *q*, omnes actus ad forum interius ſpectantes.

15. An poſſit diſpenſare in irregularitatibus, & in aliis, quæ in exteriori juriſdictione conſiſtunt, alii negant, alii probabiliùs affirmant *r*. Non verò poteſt in iis, quæ pendent ex poteſtate ordinis.

16. Poteſt tollere pravam conſuetudinem in ſuffraganei provincia introductam, & cogere cenſuris, ut obſerventur ritus, & ceremoniæ Eccleſiæ Metropolitanæ in officio divino. Poteſt etiam peccata notoria ſubditorum ſuffraganei punire *ſ*.

17. Poteſt ſub excommunicatione non ſolùm clericis, ſed etiam ſæcularibus prohibere ne comam nutriant; quia in his, quæ ad mores pertinent, oves illi, ut paſtori, debẽt eſſe ſubjectæ. ARRHAE. Vide Verb. *Dos.*

p Trid. ſeſſ. 24. de refor. c. 6. *q* c. Fin. de cenſu. in 6 *r* D. Antonin. 2. p. to. 2. c. 2. parag. 9. *ſ* Trid. ſeſſ. 6. c. 1. de ref. Vide Mach. lib. 4. p. 1. tr. 2

DISP. *XXVI.* SECT. VN. RES. VARIÆ.

A R M A.

1. TRadens Titio, quibus Cajum occidit , ſi occiſionem potuit ſuſpicari, irregularitatem incurrit *a*.

2. Arma portantes clerici, excommunicantur *b*.

3. In armis inventi clerici poſt trinam monitionem non defenduntur, quia jus perdunt *c* clericale.

4. Arma portantes clerici, *d* & ſeditionem facientes ſi occidantur, eorum occiſores non mittuntur ad Romanam curiã.

5. Armis ſe defendere ab inimicis licitum eſt clericis. *e*

6. Armis clerici aſſociati aliis, ſi aliquis, etſi ſine ejus auxilio, occidatur, non ſunt promovendi. *f*

7. Qui arma vendit vel mutuò dat ad bellum juſtum , non incurrit irregularitatem. *g*

a P. Avila de cenſur. *b* c. Clerici de vit. & honeſt. cleric. *c* c. In audientia de ſent. excomm. *d* c. Perpendimus de ſent. excomm. *e* Ibidem *f* C. ult. de cleric. percuſ. *g* Comm. DD.

DISP. *XXVII.* SECT. VN. RES. *IV.*

A S T R O L O G I.

1. IUdiciarii poſſunt ab Inquiſitoribus puniri, etiamſi dicant non eſſe omnino certum quod prædicant ; dummodò id ſit dependens à vero hominum arbitrio. *a*

a Diana tract. 7. reſ. 17.

2. Aſtrologia naturalis eſt licita, & ab ipſo jure *b* approbata.

3. Aſtrologia judiciaria ſi ſolùm per eam naturales hominum propenſiones prænuncientur, non *c* eſt illicita.

4. An verò Conſtitutio Sixti V. contra aſtrologos non ſolùm in foro exteriori, ſed etiam interiori obliget, alii aiunt, alii negant. Toletus ait, ſi ex aſpectu ſiderum non ut omninò certum aliquid futurum judicetur, non excedere peccatum veniale. *d*

b Ex ipſa Sixti V. Conſtit.
c D.Tho. 2.2.q.95. ar.5. ad 3.
d Tol. lib. 4.c.15.n.6 Leſſ.de juſt lib.2. c.43.

DISP. *XXVIII.* SECT. VNIC.

RESOLVT. VARIAE.

ATTRITIO.

1. ATtritio *a* eſt dolor de peccatis vel ex turpitudinis peccati conſideratione, vel ex gehennæ pœnarum metu conceptus, cum propoſito cavendi in futurum, ſpe veniæ divinitùs obtinendæ.

2. Si cognoſcatur quòd non ſit contritio nec propter Deum, ſed ſolùm propter infamiam, *b* etiamſi ſit cum ſacramento pœnitentiæ conjuncta, non ſufficit ad delendum peccatum mortale.

3. Attritio propter ſolam pœnam gehennæ, *c* licet eam nec actualis, nec virtualis amor Dei, nec odium peccati, ut eſt offenſa Dei, comitetur in Sacramento, non delet peccatum mortale.

4. Attritio cum dolore *d*, ſed ſine propoſito abſtinendi à peccatis, non delet illa; imò eſt peccatum mortale ſic accedere ad confeſſionem.

5. Attritio non ſit phyſicè *e* contritio per ſacramentum; virtute tamen ſacramenti diſponitur attritus ad actum contritionis eliciendum.

6. Ad recipiendam gratiam in Baptiſmo non *f* ſufficit quilibet dolor; debet tamen eſſe propter Deum offenſum, & cum propoſito emendationis.

7. Neceſſarium non eſt quòd attritio ſit de omnibus venialibus; ſufficit *g* quòd ſit de uno, ſi de ſolis illis ſit confeſſio.

8. An quis ſine ſufficienti attritione bonâ fide confeſſus eſt, gratiam Dei conſequatur, alii ajunt, *h* alii probabiliùs negant; *i* ſed confeſſio fuit valida, licet informis.

9. Ad delenda peccata venialia ſufficit accedere ad pœnitentiam cum illorum diſplicentia.

a Filiuc. tr.6.c.7.
b Nau.c.1. n.37.
c Idem ib.
d Idem c. 1.n.34.
e Idem n. 41.& 48.
f Idem c. 11.n.37.
g Idem ubi ſup.
h Henriq. lib.1.de pœn.c.27.
i Far.de præcep. Eccl. præ. 2.lib.2.
l P.Menacho in manuſcr.

DISP.

DISP. *XXIX.* SEC. VNIC.

RESOLVT. *III.*

AVARITIA.

1. EST vitium inclinans ad inordinatum appetitum pecuniæ. *a*

2. Quando opponitur liberalitati, & ei non adjungitur aliqua circumſtantia mortalis, tantùm eſt *b* peccatum veniale.

3. Accumulare divitias ad providendum neceſſitati futuræ, ut ad collocandas filias in matrimonio, imò ad ſe efferendum in altiorem ſtatum non eſt vitium *c*, ſed prudentia; dummodo non fiat cum juſtitiæ, vel charitatis detrimento.

a Navar. c.13.n.69.
b Idem ubi ſupra. n.75.
c Idem n.74.

DISPUTATIO I. SECTIO UNICA.

RESOLVTIONES VARIÆ.

B.

BANNITUS.

1. BANNITUS idem quod proſcriptus; qui ob enorme crimen à quolibet poteſt impunè occidi ex conceſſione judicis. Vide P. Sa hoc verb.

2. Bannitus tempore, quo erat laicus, ſi durante banno efficitur clericus, liber eſt à juriſdictione laicali.

3. Bannitum alere tenentur, qui ante bannum tenebantur; quia quod eſt de jure naturæ, per civile jus non tollitur, & poteſt ſuccedere ex teſtamento, vel ab inteſtato.

4. An bannitum poſſit filius occidere, alii ajunt, alii probabiliùs negant.

5. Non poteſt ſe defendendo occidere eum, qui ut miniſter juſtitiæ, ſe occiſurus aggreditur.

DISP.